

Opinió

'Quo vadis', Europa?

Imma Tubella

Rectora de la Universitat Oberta de Catalunya

En plena transició i gràcies al llavors director de l'Avui, Josep Faulí, que va confiar en uns estudiants de vint anys, l'Eduard Vinyamata i jo vam voltejar per les nacions europees sense estat per fer una llarga sèrie d'articles que va acabar recollida en un llibre: *Les nacions de l'Europa capitalista*.

En aquells dies, l'Scottish National Party, el Sinn Féin, la Volksunie o qualsevol partit nacionalista de la vella Europa ens obria les portes només pel fet de venir de Catalunya, nació admirada per la capacitat de resistència, per l'esperit emprenedor i per la creativitat, que la convertien en punt de referència d'aquells europeus que conreaven la idea de la construcció de l'Europa dels pobles.

Ja en aquells moments semblava clar, per a qui ho volgués acceptar, que l'Europa dels estats havia fracassat, primer perquè Europa no podia ser només un acord econòmic, l'harmonització de les xemeneies industrials o la regulació dels porros (els que fan bon brou, no els que es fumen!).

Aturant-nos un moment en aquest darrer exemple, la descripció que en fa el reglament 2396/2001 no ens provoca cap sentiment d'identificació: en els porros de la categoria I (...) almenys un terç de la seva longitud total o la meitat de la seva part embolicada haurà de presentar una coloració entre blanca i blanca verdosa..., etc.

Aquesta o qualsevol norma del cabal de normes comunitàries que ocupen l'equivalent a més de cent cinquanta mil planes, no són materials de construcció de la identitat si no s'emmarquen dins d'un projecte polític, social i cultural. Això ja ho dèiem a finals dels anys setanta i el temps ho

«L'Europa dels estats ha fracassat perquè els estats han fracassat.»

ha fet encara més palès. L'Europa dels porros de la categoria I o l'Europa del laberint de la burocràcia no és l'Europa que havien somiat ni Monnet, ni Adenauer ni Schuman.

L'Europa dels estats ha fracassat perquè els estats han fracassat; tots, Alemanya inclosa, perquè, a més, és Alemanya qui amb les seves mesures acabarà enfonsant el somni d'una Europa capdavantera de valors com els que sustenta en l'estat del benestar.

Fa un parell de segles, els pares fundadors dels Estats Units van ser capaços de crear un somni que va transformar el món, el del dret a la felicitat, que Europa va saber reconvertir, amb els anys, amb el dret al benestar. Ara cal revisar un somni que hem convertit en malson perquè hem acabat confonent benestar amb creixement i felicitat amb consum.

Cal un nou lideratge europeu no basat només en qüestions econòmiques, ni tan sols polítiques, sinó també socials i culturals. Morin explica com la idea d'Europa sorgida després de la Segona Guerra Mundial era impedir el suïcidi del continent, la unió necessària per posar fi a l'enfrontament de França i Alemanya i assegurar la pau. Però els mateixos que en aquells moments es varen resistir a la construcció d'una Europa forta, una confederació, els estats, són els que ara la condueixen de nou cap al suïcidi col·lectiu.

Necessitem un altre somni d'Europa, d'una Europa que sàpiga resoldre els seus problemes, que no assisteixi impotent o mirant cap a una altra banda a guerres com les dels Balcans, que no hagi d'acabar sempre demanant l'ajut dels Estats Units. Necessitem una Europa social, multilateral, pacifista (o amb una altra concepció de la seguretat i la defensa), sostenible, creadora de riquesa, que faci de la gestió de la diferència la clau de la seva identitat. Ara és el moment de l'Europa dels pobles; la dels estats ja sabem on ens ha dut.

Arriba un moment que els pobles, com les persones, s'han de decidir a ser, i si no és així, n'han d'acceptar les conseqüències. Ara és també el nostre moment, el nostre i el de les nacions sense estat que visitàvem a finals dels setanta. Avui ja no

liderem gaire res, però si no reaccionem aviat, a part dels diners ens robaran somni i dignitat.

Article publicat a:

El Punt Avui. Versió digital: <http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/7-vista/8-articles/548388-quo-vadis-europa.html>

El Punt Avui. Comarques Gironines, 11/06/2012, pàgina 15.

El Punt Avui. Edició Nacional, 11/06/2012, pàgina 21.
